

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholice carum partem proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi önmagunk helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Számmér Imre könyvnyomdája.

A munkások temploma.

(*) Mult héten Budapesten templomot szenteltek. A karmeliták új temploma a még nem egészen kész kőbányai plebánia templomot is számítva a harmadik, mely rövid idő alatt Budapesten, illetőleg a budapesti hívek használatára felépült. Talán a közelgő jobb idők jele, hogy a főváros, mely az utóbbi évek alatt az erkölcsök buzgóbb terjesztésére annyi új színházat, az örök béke nagyobb dicsőségére annyi kaszárnyát látott falai közül kiemelkedni, végtére az Istennek új házaiban is gyönyörködhetik.

Az utóbbi két hét alatt alig volt az országban emlegettebb név Soós karmelita atya nevével, kinek úgyszólván kizárólagos érdeme, hogy az új „munkás-templom“ felépült. Ismerjük történetét. Egy egyszerű szerzetes jószágos szeme meghatottan tekintett végig a főváros tényes palotásorai között nyugtató munkás tömeget, melynek szive üres, melynek lelke minden nemes és szent dolog iránt érzéketlen s épen ezért a lelketlen izgatóság által hintett konkoly befogadására, megérlelésére annyira kedvező talajnak látszott. A durva szörruha alatt megdobbant egy érző szív, mely a felebaráti szeretettől lángolt, s hozzáfogott a lehetetlen kivételéhez, templomot épített semmiből, visszavarázsolván a XIX. század utolsó évében egy szent Benedek, szent Ferencz idejét, melyekről ma már csak a legnagyobb csodálattal olvasunk.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Az ősi virtus.

Írta: Kincs István.

A tótlaki földesurat, Bényei Mihályt bor mellett gyászolták. Maga kívánta úgy. Meghagyta testamentomában, hogy a torát magyar módiasan csinálják: mindenkinek, aki fölköveti, a falu korcsmájában három literhez légyen jussa.

És az a porció kellett is szegény tótlakiaknak, sokat vesztettek az elköltözöttben: legtöbben az atyjukat siratták benne. Ha az a bor nincs, hát a temetés napján olyan sirás-rivás hallatszik Tótlakom föl a magas menynekbe, hogy talán az Uristen maga is megbánja, a miért azt a derék embert az élők sorából kiszólitotta.

Igy azonban borba fojtották a bánatot. Amolyan ünnepies vigasság volt az, melyen ha van is kedv, azért hiányzik a duhajság, akár csak azon örvendezett volna mindenki, hogy egy szenttel megint megszapordott a menyéi armádia. Szita Gergő azt is megjósolta, hogy neim ad neki tíz esztendő s az ő földesurukat még a naptárba is fölveszik a kalendáriom-csinálók.

Azontul pedig a Bényei család jövődjét-

A templom áll Isten dicsőségére, a jóformán mindenkitől elhagyott munkásnép kimondhatlan lelki hasznára; és a társadalomnak egygyel több helye van, hova szemét nyugodtan fordíthatja, mert az a templom egy hatalmas mentsvára lesz a megpróbáltatás nehéz napjaiban.

Felismerve az esemény nagy horde-rejét, maga a király is eljött, hogy magas jelenléte által megmutassa, hogy szive együtt érez azzal a szegény szerzetessel, hogy megmutassa, hogy nagy szívet népe szeretetében felül nem mulja senki.

Értjük a főváros örömét, melylyel az Isten ezen új hajlékára tekiint, hisz ez biztonsága felett jobban örökdi a katonaság szuronyainál, értjük még a zsidóliberalis sajtó dicséreteit is, melyekkel a szerény szerzetest elhalmozza. Kényszer helyzetbe került. Tudja nagyon jól, hogy azok a jó karmeliták abban az új templomban egészen más irányban fogják nevelni az embereket, mint ők teszik, de elvégre is, még nem vagyunk ott, talán nem is jutunk annyira soha, hogy a templomok áldásait letagadhassuk. Vannak még mindig olyan dolgok, s ha valahol, úgy a kath. egyházban, melyek nimbusának semmitéle romboló irányzat nem árthat. S higyjék el a mi liberalizmusban tetszelgő uraink, ha egy kissé következetesebbek volnának, nagyon hamar másként festene a társadalom képe, sokkal megelégedettebb, boldogabb volna az emberiség, és nyugodtabban hajthatná fejét nyugalomra.

Képzeljük csak el, hacsak fele akkora

vel foglalkozott a fél falu. Itt is Szita Gergő, a fiatalabbik esküdt vitte a szót.

— Hát bizony úgy van, hogy hát adósság is van. Mire költötte a mi jó urunk azt a sok pénzt, mire sem, annak csak a jó Isten lehet a megmondhatója, hanem én tudom, hiszen ott voltam, mikor a pesti urakkal a birtokát böcsültük, annyi pénzt adtak azok neki át egy sok bélyeges irás fejében, hogy a kastély te-teje, ha minden zsindelet ötös bankóvá válnék, dehogyn futná ki összesen azt a nagy summát.

— Aztán ki fizeti meg azt az adósságot? — kottyant valaki bele hátul.

— Ki? hát az urfiak. Apjuk meghagyta nekik a halálos ágyon, hogy viseljék gondját szegény özvegy anyjuknak, tartsák meg a birtokot a családnak; tegyék jóvá, ha ő valamit vétett — pedig dehogyn vétett teljes életében, még a bogarat se bántotta. Meghagyta nekik mondom, hogy jaj nekik, ha azt a szép birtokot újra jutatták, mert akkor ő megfordul a sírjában.

— Szegény nagyságos ur! Ha egyszer megmondta, hát meg is teszi. Soha nem hazudott — hangzottak a megjegyzések össze-vissza.

— Majd elvállik, az urfiaktól függ, hogyan forgatják magukat — magyarázott tovább Szita Gergő, — Aladárhoz még bizom kicsit, abból még ember lehet a talpán, hanem Laci, no ne, adj Isten, hogy az édes anyja valaha arra rászoruljon. Soha olyan buta gyereket! még akkor sem hagyja otthon a könyvét, mikor a

lelkesezéssel mint az új templomot üdvözölték, karolnák fel általában a vallás ügyét, mennyivel kevesebb aggodalmat okoznának azok az Andrassy-uti séták mindnyájunknak! Ha csak egy kis jóakarattal viseltetnének az iskolás gyermekek vallásos oktatása, nevelése iránt, mennyivel kevesebbet kellene az embereket javítani, büntetni!

Higyjék el, az a feszület, melyet az iskolák falairól ledobnak, nem kerül lomtárba, telakasztják azt a javító intézetek, a bukott nők menházainak, s a fegyházaknak kápolnáiban. Azt a kis szentelt vizet, az egyháznak Isten áldásáért könyörgő imáját, melytől új iskoláik felevátásánál annyira félnek, felhasználják még szives örömet azoknál a nagy házaknál, melyeket egy kevés következetesség mellett soha sem kellene felépíteniök, vagy legalább a már meglevőket szaporítaniök.

Bolond ember az, aki edényeit összehajtogatja csak azért, hogy aztán azokat imigymagya nagy fáradsággal összedróttoztassa. Pedig ez jelenleg így megy nálunk. Az iskolákban, a legkisebttől az egyetemig, úgy összetörök annak a fiatal szívek hitét, idealizmusát, hogy ember legyen, aki azt abba az emberi lélekbe még egyszer bele plántálja.

No de az Isten malmait lassan, de biztosan őrölnék, s ez a mi vigaszunk a mai szomorú viszonyok között. Láttunk a világtörténelem folyamán végbemenni eseményeket, melyek azt mutatják, hogy nagy csapások, nagy veszedelmek legjobb-

szántók után néz. S azután azt hiszitek, tudna garasárát káromkodni, mikor valaki rosszul csinálja a maga dolgát? Jaj dehogyn! Sirva-riva kéri inkább a béresek, hogy ne úgy, hanem így. Bizony szánalom csak nézni is. Megmondtam már egyszer a nagyságos aszonymnak magának, vegye el a könyvet tőle, ne mutassa ki annyira minden ember előtt a butaságát, minekutána ahhoz már az utolsó béres is könyit, hogy a ki olyan sokat tanul, annak csak szamárnak kell lennie, de nagynak.

Egészen másképen csinálja a nagyobbik. Aladárban nagyon tisztességes ur tempó. Azt már értem. Ha úgy lóháton nézem, hát bizony eszembe jut, hogy csak mégsem halt ki az ősi virtus. Aladárban benne nagyon a híres Bényei vér. A fecskét rüptében lelövi, tud beszélni könyv híján is, ért az iváshoz, kártyához, szóval mindenhöz, mi az urat urrá teszi. Ha valaki, akkor hát ő közszerűli ki tényszerre azt a párosuló griff madarat ott a kastély homlokán a Bényeiek czimerében.

Ugyanakkor a kastélyban is arról folyt a szó, ki lesz szomorú anyjának vigasztalója, támogatója, ki váltja be a haldeklő atyának utolsó kérését.

— Beváltom én! — ugrott föl Aladár — melletted maradok anyám s ha dolgoznom kellene két kezemmel, akkor is megtenném érteled jó szülém.

ban képesek az emberiséget visszavezetni Istenhez. Nagy megpróbáltatásoknak nézünk elébe, sőt részben érezzük is azokat, de látjuk a jobb jövő fel-fel tűnő előjeleit is és ezért reméljük, hogy: miseros meliora sequentur.

ÜJDONSÁGOK.

Felhívás

Székesfejérvár szab. kir. város közönségéhez!

Huszonöt esztendeje annak, hogy a székesfejérvári állandó színházban megcsendült *Jókainé Laborfalvy Róza* bővös-bajos hangja, hirdetőn az egész országnak, hogy a magyar színészet az Árpádok koronázó városának falai közt új otthont talált, — hirdetőn az egész országnak, hogy azon város közönsége, mely félszázad évvel ezelőtt a nemzeti színház nagyjait adta az országnak, most a gazdagok és szegények: a város egész közönségének együttes adományaiából új, fényes otthont ad a nemzet napzamosainak, — új, fényes csarnokot nyit a magyar szónak, a magyar művészetnek; — világító fákllyát gyújt a nemzeti szellemnek, a magyar géniusznek hódító utjában.

Büszke lehet e város közönsége, hogy a régi e nemes alkotása immár az egész polgárság közkincsévé vált, mert a nagy multtal bíró színház most édes mindnyájunké, mert az a szab. kir. város örök tulajdona.

Huszonöt év után f. hó 27-én nyílnak meg újra a megifjodott, a hamvaiból phönix-ként kikelt színháznak kapui, és a nemzeti művészet eme huszonöt éves diadalünnepén a nemzet első művészeinek ajkairól halljuk meg *Bánk* keservét, *Melinda* halál-sikolyát, *Biberach* balsuttogását, *Tiborcs* együgyű, örök igazságait és lelki szemeink előtt megjelennek a régés mult fényes alakjai, a hazát szerető zordon magyarok és újra intenek, újból tanítanak: szeressük e hazát!

Jöjjetek el Székesfejérvár polgárai,

Bényeinél szívére szorította a lelkes ifjut s úgy fordult azután Laczihoz, ki szomorú némasággal horgasztotta le a fejét a másik oldalán.

— No és te? — kérdezte az anya kíváncsian.

— Nekem el kell mennem — felelé a fiu hirtelen, — tanulmányaimat be kell fejeznem hanem azért tudod ugyis édes anyám, hogy szeretlek, végtelenül szeretlek.

— Tudom — volt a válasz s a szomorú özvegy kisebbik fiát is szívére szorította. Mire kifejezték egymás karjaiból, arra Aladár nem volt már a szobában: valami dolga akadt künn a lovak körül.

Az édes anya maga se tudva miért, valami rémes ismeretlen sejtalemtől gyötörtetve, újból átolelte Laczit, görcsösen szorította magához s zokogva mondá:

— Tanulj, fiam, tanulj, mert a lavina már gördül s ha azt te édes gyermekem meg nem állítod utjában, Aladár hiszem meg nem akasztja. Akkor, szegény atyátok biz' Isten megfordul a sirban.

Ha ezt Szita Gerő hallotta volna, hát bizonyosan megcsóválja a fejét s szentül azt monojára:

— Nem tudod, mit beszélsz, te asszony.

* * *

Aladár beváltotta szavát; nem mozdult

rójuk le a hazaszeretetet, a keblünkben élő lelkesedés édes adóját a színművészet lo-bogó oltártüzénél.

Az ünnepi előadás a nemzeti színház művészei közül *P. Márkus* Emilia asszony, *Ujházi* Ede, *Gyenes* László és *Pálfi* György fognak közreműködni; további felvilágosítást a szinlap nyújt.

Székesfejérvár, 1898. október 23.
Székesfejérvár szab. kir. város szinügyi bizottságának nevében:

Lipcsey Lajos,
jegyző.

Havranek József,
polgármester, elnök.

— Személyi hírek. Dr. Steiner Fülöp megyés püspök Ur Ó Méltósága *Streit* Ferencz szentszéki jegyző kíséretében ma d. e. a gyorsvonattal Budapesten át *Nagyváradra* utazott, onnét pedig *Schlauch* Lőrincz bibornak, nagyváradi püspökkel *Kolossvárra* utaznak a piaristák templomában levő sz. Mária kegyképe 200 éves jubileumára, mely október 26-án csütörtökön fog nagy ünnepélyességgel megtartani.

Szögyényi Marich László berlini nagykövet tegnap egész családjával együtt elutazott eszöri birtokáról. A nagyköveték néhány hetet Bécsben fognak tölteni, honnan a jövő hónap közepe táján visszatérnek Berlinbe.

— Egyházi hírek. *Keijter* János cz. kano-nok acai, *Bulics* Ferencz budakeszi, *Vadkerty* József szabadbattyáni s *Konop* János pilis-szántói esperes plebánosok a közel multban kinevezett szentszéki ülnökök tegnap d. e. 10 órakor a püspöki palotában, *Károly* János nagyprépost el-nöklete alatt tartott szentszéki ülésen tették le az esküt.

Wenger Mihály *hideghuti* adminisztrátor ugyancsak tegnap délelőtt 1/2 12 órakor a püspöki kápolnában Megyes Püspök Ur Ó Méltósága kezeibe tette le a plebánosi esküt.

— Szent Antal perselye *Rács-Almás*on. Terjed a nyomoruság, nő a szocializmus; de hála Isten, nem alszik ezeknek egyedüli orvosa a keresztény Charitas sem. Ez a szent és kedves nemté vasárnap tartotta bevonulását *Rács-Al-másra*. Egy keresztény szellemről áthatott s jótékonyágáról ismeretes urnő, *Berkes* Ilona, föllállította a templomban szent Antal szobrát és perselyét. *Pödör* István esperes plebános

anyja mellől, csak úgy hébe-korba, mikor bál állott a megye székhelyén, akkor nézett be oda. Mert hát mi a manó, ő is fiatal ember s mint ilyen barátnak csak nem szegődhetik. No meg azután a régi barátságot meg is kell újítani, különben úgy efileldik az emberek a Bényei névet, akárcsak nem is egzisztált volna. Néha Tótlakra is czipelt egy-két jó barátot, pár napot ott is el lehetett tölteni vadászat, bor és kártya mellett. Azontul pedig nevelt szép lovakat, szidta a béreseket, gazdálkodott gőz-erővel.

Hanem igazi csodák csodája, mire egy-egy esztendő lepörgött, az özvegy azon vette magát észre, hogy még sincs garas a háznál: nemhogy adósságtörlesztésre, hanem még kamatfizetésre se kerül. Persze a rossz esztendő, komisz gabonaárak, nyomorult hitelezők; kik az ember fiának lenyuznak a börtét, — azok voltak a fiatal földes ur vigaszai.

Megvárták a másik esztendőt, a harmadikat, negyediket, hanem hát hiába, mintha átok ült volna Aladár kezén, a mibe belefogott, minden a visszajáról sült el. Még a mulatás sikerült legjobban s a szegény fiu mit csináljon, abban kerestett szórakozást, feledést, még édes anyja százával hullatta a könnyeket.

A család régi fénye halványulni, a régi óriás haldokolni kezdett. A törpét pár nap alatt is legyüri a halál, hanem az óriáson esztendők hosszú során keresztül vástija kaszáját szegény.

tartalmas beszéd kíséretében megszentelte a szobrot s buzdította hivatelt a nagy szent tiszteletére. Azóta gyűlnék az adományok; hogy felszárítsák a nyomoruság sájtotta könnyeket s másrészt, hogy az adakozókön beteljesítsék az Úrváltó ígértét: Boldogok az irgalmasok...

A színház jubileuma. Most már hivatalosan meg van állapítva, hogy a jubilaris disz-előadás e hó 27-én pénteken lesz. A szinügyi bizottság illetve Szalkay direktor által felkért művészek, a nemzeti színház tagjai: *P. Márkus* Emilia asszony, *Ujházi* Ede, *Gyenes* László és *Pálfi* György már bejelentették lejuvetelüket s a kinek esetleg indiszpoziciojától némelyek legjobban féltették a diszelőadás sikerét: a nagy Emilia ma táviratilag értesítette a polgármestert, hogy minden bizonynyal eljön. A nevezetes estén, mint már említettük *Bánk-Bán* fog szinre kerülni s az előadás után 1/2 10-kor társasvacsera lesz a *Vörösmarty*-kör helyiségeiben. Egy teríték ára 3 fnt 50 kr. Az előadásra szóló jegyek válthatók a színházi pénztárnál holnap reggel 9—12-ig és délután 3—5-ig.

— Zárdaiskola felavatás Moórott. E hó 22-én, vasárnap délelőtt avatták fel és adták át magasztos rendeltetésének a moóri jótékony nőegylet által létesített apa-za-zárdaiskolát és ovodát, melybe máris száznál több gyermek iratkozott be. Délelőtt 11 órakor *Wittinger* Pius kapuczinus házfőnök ünnepélyes szent misét mondott a zárdatemplomban, azután szép alkalmi beszéd kíséretében beszentelte az új iskolát és ovodát.

Rendkívüli közgyűlés a megyénél. Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 30-án délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart megyeház nagytermében. A gyűlés tárgyai: 1. Alispáni előterjesztés a megyei székház helyiségeinek a kir. törvényszéktől leendő visszazserése tárgyában a m. kir. bel- és az igazságügyminiszterhez intézendő feliratra vonatkozólag. 2. Küldöttségi előterjesztés az országgyűlési képviselő választók fuvardíjainak megállapítására vonatkozólag.

A dömtőri vásár, mint mondani szokás, lezajlott. A zajt ezuttal leginkább az új rendezés által érzékenyen megkárosított kereskedők és iparosok szitkai; panaszaik okozták. Egy-némely szakmabelieket valósággal elzárta, bekerítették a vásárló közönség elől; ezek aztán kinalgathatták portékáikat — egymásnak. De hát így van az, ha a mérnökre bizák a vásár-

Csakhogy hosszú haldoklásnak mégis pusztulás a vége, tartja a közmondás. S az lett a vége Bényeieknél is. Megpördült a dob az udvaron.

Aladárnak nem volt ereje azt végig nézni, elbujdosott messzire, magára hagyva szegény édes anyját szíve kimondhatatlan bánatával. Az emeleti ablakról nézte, mint igérnek vad idegenek az ősi család pusztult birtokára. Sirni nem tudott már; könnyei elapadtak, — hősi megadáással viselte szomorú sorsát.

Az udvaron pedig elhangzott hogy: — Senki többet, harmadszor. — Most fordult meg szegény földesurunk lenn a sirjában, — kiáltott föl valaki keserű hangon a tömegben: Szita Gerő volt.

Pedig hát dehogyan fordult. Mikor a vevő bemondata nevét, a meglepetés és csodálkozás zaja zúgott végig a sokaságon.

Bényei László vette meg a birtokot az elköltözött földesurnak kisebbik fia.

Mindendenki örült, csak Szita Gerő rázta a fejét. Nem tudta fölfogni, hogy az a buta gyerek mentse meg a családi régi fényét, mikor a derék fiu nem tud már zöldágra vergődni, pedig hát Aladárban szépen meg volt az ősi virtus.

Az volt a baj épen. Sok volt benne az ősi virtusból. Az a bajunk, hogy nem tudunk a multon okulni, a jövőnek tanulni.

rendezést. Elvégre főkapitánynak lenni szép dolog, hanem hasonló esetekben némi izgalommal jár ez a hivatal. Csak úgy vele jár ez, mint a fényvilág az árnyék, hanem azért éppen nem kellene olyan kurtán tudni rajta. Ez az én dolgom, az a te dolgod, amaz a mi dolgunk: itt disztigálni kell, mert annak nem szabad megtörténni, hogy az effélé „intézkedések” miatt az összes intézményeket fenntartó polgárok érdekei ilyen sérelmet szenvedjenek. Mint halljuk, a legközelebbi közgyűlésben interpelláció tárgyává teszik ezt a — valljuk meg: furcsa vásárlendést.

— **Ime!** A székesfejérvári egyházmegyei központi kath. egyleti ház javára jegyzett részjegyek után, fizetendő összeg felső felének befizetését megkezdték: *Schults* István plebános (50 frt), *Brtoun* Ferenc helyi káplán (100 frt). A gyűjtés kellesen folyik.

— **Nem lesz tézene.** A szerdán délután tartani szokott tézene holnap elmarad, mert a honvédekenek ez időszert a Bánk Bán opera betanulásával van elfoglalva, melyet a pénteki jubiláris díszelőadáson fog a színházban előadni.

— **Kath. körök nagygyűlése.** A magyarországi Katholikus Körök és Olvasó-Egyesületek Országos Szövetsége az egyes körökhöz a következő felhívást küldötte: A magyarországi Kath. Körök és Olvasó-Egyesületek Országos Szövetsége az *évi nagygyűlése november hó 8-án fog megtartatni Budapesten, az Országos Központi Kath. Kör dísztermében. Alapszabályaink 5. §-a értelmében a nagygyűlésre minden csatlakozott egyesület tetszészerinti számban küldhet fel tagokat, kik közül minden egyesület részéről két, erre felhatalmazott tag szavazati joggal bír. Tisztelettel kérjük a tekintetes elnökséget, hogy a szövetségi nagygyűlést a tagok tudomására hozni, őket a nagygyűlésen való mennél tömegesebb megjelenésére lelkesíteni buzditani sziveskedjék. Kérjük továbbá a tisztelt elnökséget arra is, hogy a nagygyűlésünkön szavazati joggal bíró tagokat megválasztani a arról: minket mielőbb értesíteni sziveskedjenek. A nagygyűlésre *f. évi október hó. 30-ig lehet jelentkezni* az Országos Központi Katholikus kör irodájában (Molnár-utca 11. sz.) Ugyanezen határidőig kérjük a felhatalmazott kiküldöttek neveit is velünk közölni. A még nem csatlakozott egyesületek ugyanezen határidőig beküldhetik a belépési nyilatkozatot, s egyuttal mindjárt a megválasztott kiküldöttek neveit is. A részletes programot idejekorán fogjuk a résztvevőknek megküldeni. Kedvezményes utazási jegyekről, elszállásolásról stb. a központi iroda fog gondoskodni. Az *idei nagygyűlés* lesz Szövetségünk első nagygyűlése. Ezen fogjuk megbeszélni további teendőink sorozatát, ezen a nagygyűlésen fogunk hozzáférni a ránk váró feladatok megoldásához. Jelenünk megtehat mennél nagyobb számmal nagygyűlésünkön, tanúságot: teendők a kath. egyesületi ügy fontosságáról, a mi katolikus hitünkéről, lelkesedésünkről. Isten velünk. Budapest, 1899. évi október hó 15-én. *A magyarországi Kath. Körök és Olvasó-Egyesületek Országos Szövetségének Elnöksége.**

— **Football-játék.** Ezt a rendkívül szép és testedző mulatságot már Székesfejérvárra is behozták a kereskedelmi akadémia hallgatói. A sóstói játszótéren már két ízben rendeztek sikerült játékokat *Kunos* Gyula tanár vezetése alatt, ki nagy ambícióval tanítja az ifjakat. A szép sport iránt érdeklődő közönség a jövő tavaszal már igen kellemes szórakozást fog találni a labdarugó-versenyeken.

— **Virilisták.** Tegnap délelőtt 11 órakor tartotta ülését a városi törvényhatóság igazoló választmánya *dr. Fanta* Adolf elnöke alatt. Ezen ülésben állítottatott össze a legtöbb adót fizetők névjegyzéke. A névjegyzék falragaszok útján lesz publikálva s az esetleges felszólalások 15 nap alatt az állandó bíráló választmányhoz intézendők, a melynek határozata ellen a közigazgatási bírósághoz lehet felebbezni. A boldog virilisták névsorát az adóösszeg nagysága szerint összeállítva, alább közöljük.

megjegyezvén, hogy a *gal jelöltek adója kétszeresen számítottatott.

*Herczeg Ignác 1780 frt 02 kr., *Karl István 1726 frt 94 kr., Szelke Kristóf 567 frt 30 kr., Karl József 1428 frt 81 kr., dr. Weisz Sándor 1423 frt 80 kr., Pisky László 1334 frt 20 kr., *Andjeszky Adolf 1088 frt 06 kr., Havranek János 1034 frt 05 kr., *Balog Lukács 929 frt 78 kr., Reichard Mór 907 frt 26 kr., Reinitz Lipót 895 frt 81 kr., dr. Eder József 891 frt 70 kr., *Kreuzler Zsigmond 876 frt 52 kr., *Kégy Miklós 810 frt 92 kr., Rechnitzer Soma 776 frt 50 kr., *Tóth Artur 774 frt 98 kr., dr. Saára Gyula 767 frt 38 kr., *Farkasdy Dezső 740 frt 40 kr., Peuser Frigyes 711 frt 54 kr., Deutch Ignác 710 frt 68 kr., dr. Fanta Adolf 693 frt 54 kr., Tóltényi Antal 688 frt 44 kr., dr. Szabady József 674 frt 92 kr., Langráf Gábor 674 frt 14 kr., Vajmár Ferenc 662 frt 82 kr., *ifj. Eisenharth Agoston 647 frt., Emhecht József 643 frt 95 kr., Lőrincze Elek 637 frt 56 kr., Say István 609 frt 75 kr., Lichtneckert Antal 562 frt 35 kr., Schlammadinger Alajos 560 frt 14 kr., Pollák Ármin 534 96 kr., Fekete József 528 frt 13 kr., dr. Schwartz Gyula 523 frt 14 kr., Mann József 519 frt 54 kr., *Tremkó József 518 frt 34 kr., Knittelhoffer Kábel 491 frt 29 kr., dr. Arókay Antal 490 frt 02 kr., id. Antal József 483 frt 60 kr., id. Almásy Ferenc 431 frt 20 kr., Tóth Aladár 480 frt 54 kr., Sz. Bakos András 450 frt 28 kr., Keltnecker Márton 479 frt 79 kr., Say Ferenc 479 frt 53 kr., dr. Kövessy István 479 frt 28 kr., id. Eisenbarth Agoston 479 frt 10 kr., Almásy József 462 frt 06 kr., Schlammadinger Antal 458 frt 32 kr., Galambos István 452 frt 56 kr., Hellensteiner Imre 442 frt 58 kr.

— **Gyilkosság a kocsmában.** Tegnap este 11 óra tájban többen mulattak a budai-uti Hollósy-féle vendéglőben. Egyik asztalnál együtt iddogáltak *Letányi* Ferenc, *Turbicza* Sándor keszthelyi kömivesség és *Horváth* Antal tótkereszturi kocsis. Mikor már mindhárom alaposan beruagtak, *Letányi* összevezett a másik kettővel, kik rövid szóváltás után rávetették magukat s mig *Horváth* elfogta, *Turbicza* egy késsel három hatalmas szurást ejtett rajta. *Letányi* vértől borítva összerogyott s később a kevésbé részeg vendégek kocsin beszállították a városi kórházba, hol rögtön ápolás alá vették, *Horváth*ot és *Turbiczát* pedig letartóztatták. *Letányi* sebei igen súlyosak s az orvosok véleménye szerint aligha marad életben.

— **Talált pénz.** *Hoffmann* Gyula borkereskedő *Iren* nevű leánykaja tegnap délelőtt 11 óra tájban 150 frtot talált az iskola-utczában. *Hoffmann* a pénzt azonnal fölvitte a rendőrségre, hol azóta mártóbb károsult jelentkezett. Jelentkezőket, de már csak korlátozott számban, szivesen lát a rendőrség a hivatalos órák alatt.

— **Színészet Moórrott.** A mult szombaton kezdte meg előadásait Moórrott *Füredi* Márton színtársulata. A tizenhét tagból álló társulat, mint tudósítónk írja, elég tisztességes erővel rendelkezik; különösen az igazgató, *Szilágyi* Etelka, *Szabó* Rózi, *ifj. Fehér* Vilmos és *Virág* Lajos nyerték meg a közönség tetszését. *Fürediék* már a mult télen is öt hetet töltöttek Moórrott s állandóan tart házak előtt játszóttak. A felfrissített társulatot most egy kissé hűvösen fogadták, a minek jórésben a kedvezőtlen szüret az oka, de hát majd másképp lesz, ha belemegszenek a derek moóriák.

— **A hirdetési bélyeg eltörlése.** Abból az alkalomból, hogy az osztrák kormány törvényjavaslatot terjesztett a Reichsrath elé a hirlap-hirdetési bélyeg eltörléséről; tárgyalva, a magyar illetékes körökben is újra napirendre tűzték a nagy fontosságú kérdést, melynek sokszor sürgetett megoldása a nagyközönség szempontjából s az ipar és kereskedelmi forgalom élénkítése érdekében felettébb kívánatos. A harmincz krajczáros hirdetési bélyeg súlyosan gátoló körü-

mény az ipari és kereskedelmi termékek terjesztése tekintetében s a szegényebb osztályok csak nagyobb áldozatok árán hirdethetnek. Semmiféle államérdék sem javallja, hogy a rég elavult osztrák pátens alapján kivett bélyeg, illetékel teremtésünk mesterségesen nehézséget az ipar és kereskedelem útjában. Hir szerint a magyar kormány sem késik már soká, hanem közelebről szintén benyújtja az új bélyegek eltörléséről szóló már régen kész törvényjavaslatot.

— **Utazás egy bunda körül.** Bundáról mostanában nem irtak annyit, mint arról a fehér-fürtös, fekete leffentyűs, sok vihart látott for-meteg-pánczról, melyet *Markovics* József seregélyesi polgártárs nyúlt azidoig, mig a részeg kocsi a el nem vezette a seregélyesi országunton. De bunda még annyi viszontagságon sem ment keresztül mint ez, az már szent igaz. Volt hűségés oltalmazója *Markovics* uramnak, hó, eső, szelek járása ellen, lett elvesztett, majd talált, illetve „jogtalanul elsajátított” és „eior-gazdálkodott” bitang portéka; megforgott a kocsi sarában, majd fölkerült a fiánczbiztos hintájára; fölkaasztották valami szegre a fél-szarben; fölkerült a padlás limlomja, megsárgult poros Bach korszakbeli stemplis akták közé; lett belőle részben „lábszák”, részben „maradék”, egészen pedig terhelő „ténykörül-mény”; aztán a szücsinas zsákba gyömöszöltö ádventi malacz módjára, fölkerült a rendőrségre, onnan átsétált a járásbírószághoz; végül megszaporodott mint az azalag: részekre vált, lett belőle két, később három bunda, legvégül lepedőbe csavargatva húzódtott meg a tárgyalószoba sarkában s járultak elébe komoly képű emberek súlyos tetemrehívásra; legeslegvégül pedig *Markovics* uram vállára kerítette és hazaballagott vele Seregélyesre. Ime, sem *Robinson* *Kenzoe*, sem *Jelky* *András*, sem *Kasanova* *Jakab*, sem *May* *Károly*, sem *Mihályi* *Béla*, egyenkint és együttvéve annyi kalandon, viszontagságon át nem mentek, mint ez a bunda. Adassék neki immáron megérdemelt béke és nyugalom.

Tegnap tartatott meg a végtárgyalás a nevezetes bunda-ügyben a kir. járásbírósnál, *Schilling* *Eda* aljárásbíró előtt. Megjelent ott *Retteg* Sándor kézi-polyáni születésű 36 éves, román kath. vallásu, nőtlen, büntetlen előéletű székesfejérvári pénzügyőri biztos, kit a kir. ügyesség jogtalan elsajátítás vádjával illetett; és, megjelent *Hany* *Jánosné* szül. *Pischák* *Mária*, *Retteg* volt gazdaasszonya, ki orgazdaság vétségével vádoltatott; azonkívül hat tanu és *Markovics* József seregélyesi szatóca. Ez derék ember ugyanaz a *Markovics* József, a ki a seregélyesi jegyző a harmincznyolcz darab hamis disznó-járlat kiállítására rávette, mely csinos história — mint ezt mult számunkban megirtuk — jelenleg a törvényszék előtt van. *Markovics* előadta, hogy ő az 1898. évi febr. 14-én Fejérváron járt s este felé kocsiát egyedül küldte haza a vásárolt portékával és ama bizonyos bundával. A kocsi, a ki tökrézzeg volt, a portékát szerencsésen hazazárlította, a bundát ellenben az uton elvesztette. *Markovics*ot nem igen bántotta a veszteség, sőt később, midőn a fejevári fiánczoktól a bunda hollétéről értesült, még csak érdemesnek sem tartotta befáradni érte, hanem biztonságban tudván, hagyta ott, a hol van, mig vagy fél esztendő mulva bejött érte, de *Retteg*it nem találta otthon s így tovább nem is bolygatta a dolgot. *Retteg* Sándor a bíró kérdésére elmondja, hogy a fentvezett napon késő este Sárobgárdról jövet egy bundát talált az országunton. Hazaérve a bundát a kocsiszinbe akasztatta, a fiánczoknak és a cselédeknek megmutatta s meghagyta nekik, hogy ha valaki jelentkezik érte, adják oda. A fiánczokat egy-szersmind megbizta, hogy a kerületben tudakozódjának a bunda gazdjára után. Négy nap mulva a rendőrséget levélben értesítette a le-

etről, a levelet *Finta és Szentiványi főügyezők* előtt felolvasta s az utóbbival postár... tette. Később megfellebbezett a lundáról s csak akkor döbbsen meg, midőn hallotta, hogy az elbocsátott takarítóné, *Kis Ferencz* né följelentése alapján a rendőrség a kocsis és a gazdaszszorjót kihallgatta s őt is felelőségre készült vonni. Megdöbbsen pedig azért, mert a bundának rycma veszett s attól tartott, hogy még valami hellemlenségbe keveredik. Azért vetette a másik bundát, melyet a rendőrség a bírósághoz áttett. Mikor azonban ez a dolog a lapokban szellőztetve lett, levelet írt a kérházban fekvő *Finta főügyezőnek*, ki két nap múlva kijött s a bundát meg is találta a padlásán. Ekkor az ügy már a bíróság elé került s a megtalált bundát ide be is szolgáltatta. A szobán forgó lábszákot a már régebbi idő óta saját tulajdonát képező lundából készítette s annak maradványát adta *Hanyiné*nek. A bíróság azon kérdésére, hogy mért állította a rendőrségre küldött bundát *Markovics* nének, *Rettegi* azzal mentette magát, hogy akkortájt megjelentős zavarban volt, annál is inkább, mert a lapok sokat foglalkoznak övele. Itt a bíróság figyelmeztette a vádlottat, hogy sajátját ne keverje a dologba, miért a lapok kötelességüket teljesítik s ha baja van velők, keresen és fog kapni elégtételt. *Hanyiné*, *Finta* és *Szentiványi* főügyezők mindenben megerősítik *Rettegi* vallomását. *Adám Imre* szemléző azt mondja, hogy *Markovics* nár az ő elődjének említette, miszerint a turda hollétéről tudomása van, sőt neki is mondta, de hogy mért nem követelte vissza, arra nézve nem adott felvilágosítást. *Marton Lajos* kocsis, ki már két év óta áll *Rettegi* szolgálatában, tagadja, hogy a rendőrségnél, hol egyszerre hallgatták ki, *Hanyiné* azt mondta volna, hogy a lábszák a talált bundából készült. *Malomsoky Sándor* szűcsmester a rendőrségnél jegyzőkönyvbe vett vallomását tévedésen alapulónak mondja s azt állítja, hogy most már határozottan emlékszik, hogy a lábszákot az 1897/98-iki télen készítette. A följelentő *Kis Ferencz* né nem volt megidézhető, mert lakását a rendőrség sem találta meg; *Azentovics Lubicza*, *Till János* és *Szimecz Adám* tanuk pedig a nekik kézbesített idézés dacára sem jelentek meg. A jelenlevő tanuk meghiteltetése után dr. *Krausz* Zsigmond védő konstatálja, hogy *Rettegi* korrektül járt el, azért a vád alul fölmenteni kéri.

Schilling Ede aljárásbíró kihirdeti az ítéletet, mely szerint *Rettegi Sándor* és *Hany János* és ellenük emelt vád alól fölmentetnek. A bünyjelként beszolgáltatott bunda *Rettegi* né visszadatni rendeltetik, a padlásán talált bunda pedig, melyet *Markovics* a magáénak vallott, annak kiadatik. Az indokolás kiemeli, hogy mivel a talált tárgyat nem kell okvetlenül beszolgáltatni a hatóságnak, elég, ha a 8 napi határidőn belül a hatóságnál szabályszerű jelentés tétetik, a mi a jelen esetben a tanuk eskü alatt tett vallomásával igazoltatott: *Rettegi* ellen a büntetőtörvénykönyv 365. §-ába ütköző vétségnek sem tárgya, sem alanyi tényálladéka fenn nem forog, azért teljesen fel kellett menteni.

— **Elevenen megégett.** Szomorú vége lett *A. Sz. Iván* az öreg *Bágyi Mihálynak*. Megette már a kenyérének javát régen — a mennyiben 75 hosszú évet ért, — mégis kenyérért törekedett szegény, *Thassy* Árpád határán szolgált, mint kukoricaapásztor. Tízet rakott a kunyhója előtt, már a mint szokás, és ez okozta veszedelmét. Az öreg elszunnyadt és mire fölbredt, lángban állott egész ruhája, melytől nem is tudott szabadulni tehetetlensége miatt. Egészen feketére égve szállították *Alsó-Alapon* levő lakására, hol 1 órai borzasztó gyötorem után meghalt. Temetése a község nagy részvétele mellett e hó 21-én ment végbe.

— **Baromfi kiállítás.** A v. gazdasági tanácsosa következő hirdetményt tesz közzé, melyre ezennel felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Székesfejérvár sz. k. város hatósága a baromfityenyésztés fontosságát méltatva, a tenyésztésnek városunk területén leendő föllen-

ditése és az anyag javítása céljából áldozatkészen elrendelte, hogy évente a jobb tyukalany-nyal bíró tenyésztőknek 20 db. fajkakas osztassék ki, mely kiosztás méltányos eszközölhetése csak bemutatások alapján történhetvén, e célra f. évi november hó 5-én d. e. 9 órakor megnyitva, délutáni 4 óráig terjedőleg a helybeli tüzoltó-örtanyán tyukfajbéli baromfiállítást rendeztetik; felhivatnak tehát a helybeli tenyésztők, miszerint saját tenyésztésü, ez évi költésü jérczékét bemutatáskép állítsanak ki, melyek közül a bíráló bizottság ítélete alapján a figyelemre méltóbbak egy-egy fajkakas jutalommal lesznek kitüntetve. Kívánatos volna, hogy a mult évben kiosztott fajkakasok ivadékaiból is mutatnának be. I. *Plymouth Rock*, származékai gyorsan nőnek, szépen fejlődnek, kitaró szívóvások s a tyukok kotlásig 40—50 db. tojást adnak. — Kiosztatik 19 db. II. *Brama Putra*, közönséges magyar fajtavál keresztezve igen jó tenyészanyagot szolgáltat, tyukja kotlásig 30—40 db. tojást ad. — Kiosztatik 1 db. A kiállítók f. évi november hó 2, 3, 4-ik napján a délelőtti hivatalos órák alatt a tüzoltó-örtanyán kiküldendő kiállítási bizottságnál jelentkezhetnek s őket a kiállítás körül semmi költség nem terheli; kiállítási ketreczeikről is gondoskodva van. A kiállítandó baromfiak a kiállítás napján, vagyis november hó 5-én reggel 8 óráig szállítandók a helyszínere. A t. cz. érdeklődők pedig díjtalanul látogatható kiállítás megtekintésére tisztelettel meghívattak.

— **Gyászrovat.** Alulírottak, maguk valamint az összes rokonság nevében fájó szívvel tudatják, hogy a felejtethetlen jó édes anya, mostoha anya, testvér, anyós sógornő, nagyanya és rokon özv. *Raum Jánosné* szül. *Wiezner Rozália* f. évi október hó 23-án reggel 7 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 53-ik évében jobblétre szenderült. A boldogtalan földi maradványai f. hó 24-én d. u. 1/2 3 órakor a róm. kath. vallás szertartásai szerint fogtak a gyászházból (D.V. pályaudvar) a „Szent-Háromság” nevezett hosszutemőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise áldozat a megboldogult lelki üdvéért f. hó 26-án reggel 7 órakor a székesfejérvázi fog a Mindenhatónak bemutatattani. Székesfejérvár, 1899. október hó 23-án. Aldás és béke poszára! Leánya: *Schlenk Hermina*, férj. *Bátkay Endréné*. Fia: *Raum János*. Mostoha gyermekei: *Raum Emilia*, férj. *Mojzer Antalné*. *Raum Anna*, férj. *Weisz Ferencz*. *Raum Oskár*. Testvérei: *Wiezner Mária*, özv. *Kubik Jánosné*, *Wiezner Janka*, férj. *Heltay Gyuláné*, *Wiezner Sándor*. Veje: *Bátkay Endre*. Sógora: *Heltay Gyula*. Unokái: *Bátkay Sarolta*, *Mariska*, *Zoltán*. — **Richter Engelbert** és neje szül.: *Gévay Erzsébet* egy a saját mint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy felejtethetlen jó bácsijuk és rokonuk *Lippert Ferencz* hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, f. évi október hó 22-én d. u. 4 órakor, 77. évében csendesen elhunyt. A boldogult hült tetemei folyó hó 24-én délután 4 órakor fogtak a gyászházból (Széchényi utca 19.) a Szent-Háromságról címzett sirkerthben a családi sirboltba örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-mise-áldozat pedig f. hó 25-én d. e. 7 órakor fog székesfejérvázi fog a Mindenhatónak bemutatattani. Székesfejérvár, 1899. október hó 22-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

— **Uj állások.** E sorokban ama új állásokról teszünk említést, a melyek a kereskedelmi miniszterium keretébe eső különféle hivatalokban szerveztettek. Alapjában véve nem is annyira új állások ezek, mint inkább kibővítések. A posta, távirda és távbesszélő hivatalnál a személyzeti létszámot 453-mal emelik. Több lesz tehát 2 főfelügyelővel és főszámánácsossal, 6 felügyelővel és számtanácsossal, 22 főtisztel és számvizsgálóval, 45 segédellenőrrel, 66 segéd-tisztel, 59 kezelővel, 60 altisztel és 190 szolgálóval. A postamestereknek a magasabb forgalom arányában megillető díjazására 80 ezer koronát fordítanak. Fölállítanak 50 új postahivatalt, a mint ugyanannyit távirddal, huszat pedig távbesszélővel látnak el. A postatakarékpénztárnál a személyszaporítás szintén szerepet játszik. Rendszeresítenek 1 osztályfő-

női állást, 3 számvizsgálói és 1 segédpénztári állást, továbbá 3 tiszti és 4 segéd-tiszti állást, valamint 2 hivatalszolgái állást. A m. kir. államasutaknál a miniszter a személyzetet 167 hivatalnokkal, 483 altisztel és 433 szolgálóval szaporítja. Ezekből jut az igazgatóságra 39 hivatalnok 18 altiszt és 10 szolga; az üzletvezetőségekre és forgalmi főnökségekre 63 hivatalnok, 38 altiszt és 10 szolga; külszolgálatokra pedig 65 hivatalnok, 427 altiszt és 413 szolga.

— **Ló rablás.** *Wittenberg* bakony-magyar-szombathelyi lakos e hó 21-én délután két lovat elcserele *Kratky* János pézneskúti lakos két csikájával. A felek ősi szokás szerint áldomásra tértek be a palotai-uti Szin-ger-féle koromába. Poharazás után *Kratky* befogta a lovakat, vele volt társa pedig a cserébe adott csikókat is a kocsai után kötötte. *Wittinger* kitekintvén észrevette a gonosz szándékok és leakarta oldozni a csikókat, de segítségem birt a lókötőkkel, kik erőlesen tartották a kötelet. Rövid dulakodás után végre szemelattára hajtott el a két jómadár a négyloval a Moór felé vezető országúton.

— **Pálincás „dolgozik.”** Hirt adtunk a multkor *Pálincás János pásmándi* születésű hirneves betőrő szökéséről, kit a budapesti rendőrség Székesfejérváron is kerestetett. A kiváló betőrő valami *Márczy* Lajos nevű kollágájával furfangos módon rabolta ki tegnap éjjel, a Riemer-tele király-utcai ékszerüzletet, honnan mintegy kétezer forint értékű ékszer és órákat vittek el. A két bandita a minap kibérelte az üzlet mellett levő üres boltot, s a két helyiséget egymástól elválasztó vékony falat tegnap éjjel kibontották, hogy a drágaságokhoz férjenek. Még eddig egyiküket sem sikerült elfogni.

— **A vásár után.** *Rács* Gábor kőbányai fuvaros e hó 22-én este egy asztalnál üldögeit *Kajli* József budapesti lakóssal a királykut-utcai Vig-féle vendéglőben. Kilencz órakor *Rács* magához intette a vendéglőst, hogy az elfogyasztott italt kifizesse, miközben *Kajli* szemei ravaszul tapadtak a fuvaros tömött bugyelására. *Rács* kiballagott az udvarban levő felszerbe, hol egy hajnaltájban fölébredve remülten tapasztalta, hogy 75 forintja eltűnt. A lopás gyanúja *Kajlira* irányult, kit a rendőrség letartóztatott és átadott a kir. ügyészségnek.

— **Állathetőségek a megyében.** *Sertésorbáncz: székesfejérvári j.* Moha 65 u., *Sertésorbáncz: adonyi j.* K.-Perkáta 1 u., N.-Perkáta 14 u., *móri j.* Bodajk 15 u., Csákvár 43 u., *sárbogárdi j.* A.-Alap 40 u., A.-Szt.-Iván 3 u., Czece 6 u., Igar 47 u., Sárbogárd 13 u., Sárosd 12 u., S.-Szt.-Miklós 6 u., *székesfejérvári j.* Kápolnás-Nyék — Pettend 1 u., N.-Láng 6 u., Pákozdi 3 u., Polgárdi 1 u., Seregélyes 1 u., Sukoró 1 m., *vásj j.* Alcsuth 17 u., Baracska 46 u., Csahdi 1 p. Ettyek 6 u., Martonvásár 1 udvar.

Felölös szerkesztő: *Chay Antal*.

Hirdetéseket

a „FEJÉRMEGYEI NAPLO” részére
jutányos árért vesz fel a kiadóhivatal
(Számmer Imre könyvnyomda.)